

GAZETA

Wielkiego

Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornej *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 158. — We Wtorek dnia 10. Lipca 1832.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 6. Lipca.

Przybył tu: Cesarsko-Rossyjski General-Major i komenderujący artylerją konną gwardyi, Gerbel II., z Petersburga.

Wyjechał: Nadłowczy i Szef wydziału leśnego dworskiego, General Major Xiążę Henryk Carolath-Beuten, do Karolath.

Z dnia 7. Lipca.

N. Pan raczył Superintendentowi Back w Simmern dać order Orła Czerwonego 3. kl.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dnia 4. Lipca.

W imieniu N. Mikołaja I., Cesarza wszech Rossyi, Króla Polskiego etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Lubo postanowieniem Namiestnika Królewskiego z dnia 12. Listopada 1816. r. przepisana jest forma, według jakiej udowodnić powinni usposobienie ubiegający się o urzędy publiczne, chcąc jednak, aby przez ściślejsze rozpoznanie zdolności osób poświęcających się budownictwu, posady budowniczych tylko dostatecznie usposobionym konferowane by-

ły, na przełożenie Kommissyi rządowej spraw wewnętrznych, duchownych i oświecenia publicznego, i w uzupełnieniu wyżej powołanego postanowienia, postanowiła i stanowi: Art. 1. Każdy chcący mieć konferowaną posadę budowniczego wdzikiego lub obwodowego, winien jest poprzednio usprawiedliwić dostateczne usposobienie przed Radą budowniczą, przy Kommissyi rządowej spraw wewnętrznych, duchown. i ośw. publ. zostającą. Art. 2. Budowniczowie wojewódzcy i obwodowi, którzy dotąd niezłożyli dowodów kwalifikacyi, mogą być przez Kommissyą rządową spraw wewn., duch. i ośw. publicznego powołani do udowodnienia swęj zdolności przed tą Radą budowniczą. Art. 3. Wykonanie niniejszego postanowienia poleca Kommissyi rządowej spraw wewnętrznych, duchownych i oświecenia publicznego. — Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjnej dnia 31. Maja (12. Czerwca) 1832. r.

(Tu podpisy.)

Zwłoki śp. z Xiążąt Lubomirskich Hrabiny Stanisławowej Potockiej, już od niejakiego czasu przywiezione do Wilanowa, w tych dniach uroczystie będą złożone na wieczny spoczynek w kaplicy będącej na cmentarzu Wilanowskim, obok zwłok czcigodnego jej małżonka.

N i e m c y.

Z Karlsruhe, dnia 27. Czerwca.

Generał Dwernicki dnia 27. Czerwca wyjeżdża z Strasburga do Paryża.

Z Sztutgardu, dn. 26. Czerwca.

Redaktor gazety Hochwächter chcąc wczoraj wieczorem o godzinie 11. wracać do domu, właśnie gdy wydobywszy klucz z kieszeni odemknąć chciał drzwi domu, został z tyłu przez 3 ludzi w płaszczach długich i uzbrojonych w maczugi napadnięty. Udało mu się uchylić od wymierzonych na niego razów i stanąć przy drzwiach tak, iż miał plecy zabezpieczone, gdzie ograniczając się obroną lekkiego deszczochronu i pod głośnemi krzykami: „Precz z wami, najęci hultaje!“ tak zręcznie z najezdnikami się spotykał, że wszelkie ich uderzenia tylko ręce jego trafiały. Po 8 lub 10 sekundach rozbiegli się junaki, redaktor zaś ścigał ich w kierunku ku placu poczty, gdzie spotkawszy się ze znajomymi i kilka słów do nich przemówiwszy, stracił ślad uciekających napastników.

Z Spiry, dnia 27. Czerwca.

Feldmarszałek Wrede znajduje się od dnia wczorajszego w mieście naszym, a nowy generałny Kommissarz dzisiaj tu stanie.—W tej chwili właśnie odbywa się przegląd wojsk do obwodu Nadreńskiego przybyłych. Wszyscy wyglądają wypadków przyszłości z natężoną ciekawością.

Z Monachium, dnia 26. Czerwca.

Sztafeta wysłana wczoraj wieczór zawiozła Regencyi cyrkułu Reńskiego, następujące postanowienie Królewskie:

„Ludwik Król. Z tym sprawiedliwszym żalem musieliśmy się dowiedzieć o nadwężeniu prawego porządku w obwodzie Reńskim, im usilniej staraliśmy się zawsze, pomnażać pomyślność poddanych Naszych, mimo przeszkód, jakie stawały usiłowaniom Naszym nieuniknione okoliczności czasowe. Nieprzypisując ogółowi mieszkańców obwodu Reńskiego to, co pewna liczba obłąkanych przejęła od pojedynczych osób źle myślących, mocno czujemy jednak obowiązek monarchiczny, rozwinąć całą siłę praw przeciwko stanowi rzeczy, który naraża najświętszy interes państwa, zewnętrzne stosunki Bawaryi i zaręczone spokojnym mieszkańcom bezpieczeństwo osób i majątków. — Z tych powodów wysyłamy Naszego Ministra Stanu, Feldmarszałka Xięcia Wrede jako nadzwyczajnego Kommissarza dworu z pełnomocnictwem, którego rozległość odpowiada zaufaniu Naszemu, ugruntowanemu na licznie udowodnionej roztropności i wierności tego urzędnika. Chcąc nadać rozporządzeniom, jakie uczyni ku wy-

konywaniu praw, potrzebne poparcie, oddaliśmy do dyspozycji jego stosowną liczbę wojska. Spodziewamy się, że głos wysłanego przez Nas nadzwyczajnego Kommissarza będzie usłuchany, i że wkrótce, we wszystkich gminach, przywrócony będzie prawy porządek. Również mieszkańcy obwodów Reńskich, mogą zaufać ojcowskiej Naszej troskliwości, że każda niedogodność przedstawiona Nam w sposobie prawym, z tą samą przychylnością będzie zbadana i usunięta, z jaką Instytucye Bawaryi Nadreńskiej przy połączeniu jej z ogółem państwa pozostawione były w swój mocy i obok dobrodziejstw ustawy utrzymane. Jeżeli nieziści się Nasze oczekiwanie, oporni sami sobie przypiszą wszelkie skutki przepisane prawami, lecz które wybyśmy uważali za najsmutniejsze wypadki Naszego rządu. — Monachium, dnia 22. Czerwca 1832. r. Ludwik.“

Francya.

Z Paryża, dnia 27. Czerwca.

Dziennik Sporów pisze, co następuje: „Uwaga publiczności zajmuje się gorliwie domysłami i wieściami o ważnych zmianach, w składzie gabinetu, nastąpić mających; wymieniają mnóstwo nazwisk wysilają się w kombinacjach, do których podział 8 tek między 8 osób obszerne nadarza pole. Nierozumiemy, żeby miała być mowa o tém mniemaném; zupełném przestoczeniu gabinetu terazniejszego; lecz jeśli w rzeczy samej nowi członkowie będą doń powołani, natenczas z pewnością twierdzimy, że wszyscy należeć będą do większości Izby. Pod rządem reprezentacyjnym niema innych kandydatów Ministeryum a opinia publiczna wymienia i obwieszcza ich nazwiska, choćbyśmy sami nic o nich niewspominali. Pragniemy szczerze rychłego zakończenia toczących się w tej mierze układów. Taie tych niepodobna; dla tego też położenie obecne nosi piętno tymczasowości; ale Francya domaga się piętna stałości.“

Dziennik Sporów utrzymywał wczoraj, że rewolucya Lipcowa była sprawiedliwą, ponieważ przez postanowienia Karola X. karta została zgwałconą. Gazeta francuzka zwraca w dzisiejszym numerze uwagę dziennika wymienionego na nieostrożność i nieprzyzwrotność takowych twierdzeń w obecnej chwili, kiedy podług zdania 140 deputowanych, większej części adwokatów i wszystkich dzienników, wyjąwszy ministeryalne, rząd przez ogłoszenie stanu obłężniczego stolicy i przez utworzenie sądów wojennych kartę z r. 1830. zupełnie i doszczętu zniweczył i zdeptał. „Nadejdzie dzień, powiada ta gazeta, w którym Dzien-

nik Sporów za swoją niestałość gorzko pokutować będzie i w którym uwielbienie jego dni Lipcowych zasłużoną odbierze nagrodę. Tymczasem niech roztrząsa następujące zdanie gazety umiarkowanej, Temps: „Rząd naruszył konstytucyą; prawo więcej jego niebroni!“

Z dnia 28. Czerwca.

Xiążę Tallejrand nim się uda do wód, do czekać się postanowił powrotu Xięcia Orleańskiego.

Rozumieją, że po wstąpieniu Pana Dupin do Ministeryum, Prefekt policyi Pan Gisquet za służbę swoją podziękuje.

Jutro Sąd kassacyjny zawyrokuje nad kompetencyą Sądów wojennych.

Dzisiaj wojsko i gwardya narodowa wielki sobie dają obiad w Grenelle. Pomieważ takie biesiady od niejakiego czasu bardzo weszły w zwyczaj, przypisują więc powszechnie tej okoliczności wzmaganie się cholery. Tyle pewna, że dn. 25. i 26. z samej załogi paryżkiej 10 ludzi na cholera zapadło.

Z Nantes piszą d. 19. b. m.: „General-Portucznik Bonnet otrzymał przeszłej nocy przez sztafetę instrukcyę z Paryża; zabronił krewnym odwiedzania tutejszych więźniów stanu, i wydał surowy rozkaz, aby więźnie nierozmawiali tajemnie z osobami ich odwiedzającymi. Według doniesień z Bressuire pod d. 17. b. m. aresztowano tam dwóch braci Lusignan i Pana St. Varent za pobudzenie do wojny domowej. Podczas rewizyi domów celem rozbrojenia, znaleziono wielu ranionych Szuanów, którzy się na wsiach leczą.

Aresztowanego w Orleanie Xięcia Beaufremont, dawniej Adjutanta Xięcia Bordeaux, zaprowadzono do Vincennes, gdzie pod ścisłą strażą zostaje.

Z Nantes donoszą pod dn. 24. m. b.: Powstanie, któregośmy się obawiali, zostało szczęśliwie utlumione. Dokazę tego potrafiła popularność Generała Solignac, wszędzie tam się udającego, gdzie grupy najzacieplej się krzątały i najgroźniej się gromadziły.

Z Strasburga, dnia 28. Czerwca.

(Gaz. Vossa.) — Dyrektor Komitetu polskiego w Strasburgu, Pan Karobiewicz, zamieścić kazał pismo w Kuryerze dolnego Renu, w którym obawę Polaków wynurza, żęby przybytemu tam onegdaj Generałowi Chrzanowskiemu, który ojczyzną swoją zdradził, niewyświadczano honorów, któremi zaszczycano innych walecznych polskich Generałów w obrębie miasta Strasburga. — Przeciwnie podaje teraz General Dembiński do publicznej wiadomości, iż wymienione pismo wcale bez wiedzy jego zostało ogłoszone;

powstaje uroczyście na takowe obwieszczenie i oświadcza, że daleki pochwalić takowe obelgi, przeciwnie utrzymuje, że General Chrzanowski podczas rewolucyi jużto przeciw nieprzyjacielowi, jużto przeciw wichrycielowi wewnątrz kraju takich używał środków, że gdyby one zostały wykonane, sprawa Polaków zwycięstwoby była odniosła.

H i s z p a n i a.

Z Madrytu, dnia 19. Czerwca.

Cesarsko-Rossyjski Posel, P. de Oubril, doręczył w imieniu N. Cesarzowej Rossyjskiej, Królowej naszej znaki orderu Katarzyny w brylantach.

Konsul angielski w Lizbonie, P. Hoppner, zaleca wszystkim tam mieszkającym Anglikom w odezwach na rogach ulic poprzybijanych, aby stósownie do przykładu rządu swego najściślejszej dopilnowali neutralności podczas walki wkrótce nastąpić mającej.

S z w e c y a.

Z Sztokholmu, dnia 19. Czerwca.

Rozbiegła się tu pogłoska, że w jednej parafii prowincyi Holland, panuje wielki niedostatek żywności. Rządca tej prowincyi dla interesów bawiący w Sztokholmie powrócił tam natychmiast, dla przekonania się o prawdziwym stanie rzeczy. Odą doniósł tu, że w celu tym udał się w dniu świątecznym do kościoła parafialnego, gdy wszyscy mieszkańcy tłumnie w nim byli zgromadzeni, i tu otrzymał od nich najsolenniejsze zapewnienie, że jest dostateczna ilość zboża, że wszystkie pola poobsiewane, i że tylko poddzierzawcy i osoby niestrujące się rolnictwem, niemają pieniędzy, na zaopatrzenie się w potrzeby. Dla zaradzenia tej potrzebie Rządca z rozkazu Króla Jmci, darował prowincyi tej 1,200 talarów i kazał jej wydać znaczną ilość krup i mięsa. Prowincya Skaraborg stanowiąca część Gotlandyi Zachodniej otrzymała także od N. Pana 15,000 Tal. bankowych zasiłku. Nadto Monarcha chcąc mieszkańcom przez pracę nastęrczyć sposób zarobkowania, przeznaczył 7,000 Tal. bankowych na kopanie rowów w okolicach bagnistych i pozwolił, aby pewna liczba rolników była zatrudniona, około prac warowni Wanas. W prowincyach północnych ciągle jeszcze trwają separacye gminne; w zeszłym roku w samej prowincyi Norbotten, założono 118 nowych osad. Podług rapportu Kollegium górniczego zdanego Królowi Jmci, Szwecya przez długi szereg lat niewyprowadziła tyle żelaza co w roku zeszłym. W ostatnich dziesięciu latach, wywóz ten czynił rocznie w przecięciu 399,000, w ostatnim zaś 463,000 funtów okrętowych. Dotychczas powietrze bardzo sprzyjało siejbie i wszystko rokuje pomyślne

żniwo. Od dnia wczorajszego, zgromadzono na Ladugardsgarde, równie w bliskości miasta obóz 1,000 piechoty i jazdy w celu odbywania ćwiczeń.

dzin w registraturze dyrektoryum ubogich przejrzane być mogą.

Poznań, dnia 4. Lipca 1832.

Dyrektoryum ubogich.

Doniesienie o śmierci.

Spokojną i łagodną śmiercią zszedł z tego świata w dniu 5. m. b. ukończywszy 87 rok życia, Daniel Ludwik Wahle, były lekarz batalionowy w dawnym pułku Zastrowa. Doniesienie to poświęca jego przyjaciółom i znajomym, zwłaszcza w mieście Szamotułach i okolicy, gdzie przez 36 lat jako człowiek i lekarz dla dobra publicznego pracował.

Poznań, dnia 8. Lipca 1832.

Syn zmarłego.

J. Fr. Wahle, aptekarz.

OBWIESZCZENIE.

W dniu 9. Lutego r. b. zostały przez Żandarmę i Dozorcę pogranicznego, przy wsi Siedlikowie, powiatu Ostrzeszowskiego, 16 sztuk wieprzy, zapewne z Polski przemysłowych, zabrane.

Gdy zaganiacze tych wieprzy zbiegli, zatem ostatnie zostały, po poprzedniem otaxowaniu ich, i obwieszczeniu terminu licytacyjnego, w dniu 9. Lutego r. b. w mieście Ostrzeszowie za 65 Tal. 4 sgr. 6 fen. publicznie sprzedane.

Wskutek przepisu § 180. Tyt. 51. Części I. Ordynacji Sądowej, wzywają się zatem nieznanymi właścicielami w celu udowodnienia praw swoich do zbranej z aukcji summy, aby w przeciagu 4 tygodni, od dnia, w którym niniejsze obwieszczenie pierwszy raz w Dzienniku Intelligencyjnym umieszczone będzie, na Król. Głównym Urzędzie Ceł Podzamcze się zgłosili, w przeciwnym bowiem razie summa zbrana na rzecz Skarbu obrachowaną będzie. Poznań, dnia 29. Maja 1832.

Tajny Nadradzca Finansów i prowincyalny Dyrektor poborów.

W zastępstwie: Brock mejer.

OBWIESZCZENIE.

Gdy w terminach dnia 22. i 23. Maja r. b. na sprzedaż szpitala S. Łazarza z gruntem i wszelkimi budynkami przeznaczonych żadne podawanie nienastąpiło, nowy przeto termin w tym zamiarze na

dzień 31szy m. b.

od godziny 9tej zrana w izbie sekretaryatu miasta w ratuszu tutejszym przed Panem Stern, sekretarzem miasta, wyznaczonym został, doktorę odbycia, do kupna ochotę mających niniejszem się zaprasza.

Warunki licytacji podczas urzędowych go-

PATENT SUBHASTACYJNY.

Do predaży dóbr Janocina w powiecie Inowrocławskim położonych Ignacego Kraszewskiego własne na 8962 Tal. 9 sgr. 6 fen. ocenionych, wyznaczony został ostatni i peremtoryczny termin w drodze koniecznej subhastacji na

dzień 3ci Października r. b. przed W. Woltemas Assessorem Sądu Kamealnego zrana o godzinie 9. w naszym lokalu sąłubowym.

Taxa może być przejrzana każdego czasu w naszej registraturze.

Bydgoszcz, dnia 25. Czerwca 1832.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 7. Lipca 1832.	Papierami	Gotowizną
Oblig dłu państwa	94	93½
Oblig bankowe aż do włączenie lit. H.	—	—
Zachodnio-Pruskie listy zastawne	98½	—
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	99½	—
Wschodnio-Pruskie	100½	99¾
Szląskie	—	105½

Poznań, dnia 9. Lipca 1832.

Kurs obligów m. Poznania

Papierami	Gotowizną	Odst.
95	—	4

Ceny zboża w Berlinie.

Dnia 2. Lipca 1832.

Lądem:	Tal.	šgr.	fen.	Tal.	šgr.	fen.
Pszénica	—	—	—	—	—	—
Zyto	1	25	—	—	—	—
Jęczmień wielki	1	18	9	1	16	11
Jęczmień mały	—	—	—	—	—	—
Owies	1	6	3	1	5	—
Groch	—	—	—	—	—	—
W o d ą :	Tal.	šgr.	fen.	Tal.	šgr.	fen.
Pszénica (biała)	2	20	—	1	2	10
Zyto	1	27	6	—	—	6
Jęczmień wielki	1	17	6	—	—	—
Jęczmień mały	—	—	—	—	—	—
Owies	1	6	3	1	2	6
Groch	1	27	6	—	—	—
Kopa słomy	7	7	6	5	15	—
Cetnar siana	1	5	—	—	20	—